

нен, дори нещо повече: в късния си текст поетът буквално цитира един доста отдавнашен, експресивно-диалектен предикат: „То прижура.“ Сякаш „пътят на Яворов“ (Г. Цанев) от битово-заземената лексика и безпардонни интонации до символистичните мъглявини на образа изобщо не е бил изминаван – да припомним: „слънце-пламък / прежура, пали дърво и камък“ („На нивата“). Оказва се, че „скокът“ е равен на мигновено прелитане назад и надалеч – от 1909 към 1900, от дълбоко омъдреното *прозрение* към „юношеските изтъркани мелодии“ (П. П. Славейков).

Образът на оголения свят – симптоматична визия, до голяма степен обуславяна у Яворов от появата на символиката *път* (например *белей се път незнаен* – „Великден“; *И тъмен, потъмнял, наоколо от пътища нашарен, / простора се открива* – „Ний бяхме две деца“), – съвсем непринудено се оформя и тук: „посоките далеки, / където се преплитат пътища, пътеки“. От своя страна, тази визия отключва много характерните реторични питання на Яворов, както и задава емблематично релативизираното пространство. *Що иде тук и кой отива там...* е аналогично на *Що е ден и мрак; на що значат път и брод* („По-близо до заход“); на *Къде отивам аз, терзан от знойна жасжда?* („Песента на човека“); на *Къде се тя стреми мушица, шушка?* („Шепот насаме“ III). Този тип питання е съвременно задейства и специфичното Яворово осмисляне на единосъщия *живот-смърт* и на човека като негова метонимия („живота и смъртта крила ми са предвечни“). Усърдно обговаряна и от ранния, и от късния Яворов като онтологичен синтез, веднъж забелязана от *прозореца*, антиномията *живот – смърт*, неочаквано прехвърля в началото, напомняйки ранното лозунгово построение „Напред!..“ (1895), дискутиращо категориите *история, позор, слава*. Поради това драстично откроената в текста реплика „но кой ще назове честта и кой позора“ не просто е равнозначна на безобидна реторика или на взиране в недостижимата трансценден-